

— som i sin Tid en stor Handelsmand har sagt — sagde Regeringen, hvor Skabet skulde staa, naar der var Tale om Handel, men han sagde os intet om, hvorledes dette skulde naas. Det ærede Medlem sagde kun, at han vilde ikke have Jurister, og jeg antager da, at han vil forlange, der skal være en Handelsmand, en særlig sagkyndig i Spidsen for dette Departement. Ved saadanne Udtalelser vil man kun kunne naa at spørnde Ben for denne Sag. For det første er der ikke noget, der gør en Sag vanskeligere, end naar man siger, at det er ikke andet end Funktionarismen og en videre Udvikling af de juridiske Embedsmænds Indflydelse her i Landet; og for det andet kan man ikke vel komme ind paa den Vej, jeg antager det ærede Medlem tænker paa, uden at gaa til en Revision af hele Landets Administration. Man siger, det er ikke juridiske Kandidater, men dygtige Handelsmænd, særlige sagkyndige, vi skulle have i Handelsdepartementet; man maatte da med samme Ret sige, at det skal være Landmænd eller særlige landbrugskyndige Folk, der skulle sættes ind i Landbrugsministeriet, Teologer og Skolelærere i Kultusministeriets Kontorer. Det er i Virkeligheden en hel Révolté, der ligger i at klage over, at der her sandsynligvis vil blive ansat juridiske Kandidater, og vil sikkert betyde det samme som at slaa en Bom for hele denne Sag. Jeg forstod ganske vist ikke, om det ærede Medlem absolut vilde forlange noget saadant, men hvis det ikke er saa, saa ved jeg ikke, hvortil hans Bemærkning om de juridiske Kandidater sigtede; og jeg vil i Modsætning hertil anbefale, at vi bevare samme Grundlag for et Handelsdepartement som for vor øvrige Administration. Den Sagkyndighed, som Ministerierne skulle støtte sig til, skulle de ikke forlange inden for deres egne Mure, de skulle søge den ikke fra enkelt Sted eller enkelt Mand, men rundt omkring uden for Ministerierne; i dette Tilfælde er det altsaa ikke Grosserersocietet eller en enkelt Handelsmand, der skal regere, og det er ikke Grosserersocietet, der alene skal spørges paa disse Omraader, men ogsaa andre Institutioner saavel inden for Handel som Haandværk og Industri skulle adspørges, ganske paa samme Maade, som Landbrugsministeriet raadfører sig baade med det kongelige Landhusholdningsselskab og med andre Landbrugsinstitutioner, derved fremkommer netop den uheldige Behandling af Sagerne, som det maa være ønskeligt, der stadig maa findes inden for Administrationen.

Jeg er overbevist om, at alle de Herrer, der have Interesse for Landbruget, naar de ville spørge Landbruget eller dets Repræsentanter, om de have følt sig brøstholdne, fordi Landbrugsdepartementet styres af en dygtig og samvittighedsfuld juridisk Kandidat, saa ville de ganske sikkert faa det Svar: Nej, det have vi ikke. Jeg vil derfor fraraade, at Handelsstanden i saa Henseende stiller ganske ny Krav og af den Grund gør Indvendinger mod Lovforslaget, thi det vil være det samme som at sige, vi ville intet have, heller ikke have gjort det gode Skridt frem, som her er Tale om. Det er disse Bemærkninger, jeg har ønsket at fremsætte, idet jeg meget varmt tilraader, at man behandler Spørgsmaalet velvillig og tillige, at man ved dens Behandling søger at blive inden for den beskudne Ramme, som Ministeriets Forslag maa siges at være, og inden for hvilken man til enhver Tid kan gaa videre.

Køedt: Naar jeg tager Ordet i denne Sag, saa er det nærmest for i min Egenskab af Købmand at udtale min Samstemning med de Udtalelser, der bleve fremførte af det ærede handelskyndige Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds. Det maa indrømmes, at Regeringen ved at fremsætte det foreliggende Forslag har imødekommet et Ønske, der gentagende er blevet fremført fra Handelsstandens Side. Jeg tror dog, at naar det ærede Medlem for Aarhus 2den Valgkreds (Høegh-Guldberg) udtalte, at dette Ønske kunde regnes som repræsenterende 10 pCt. af det danske Folk, er det en meget betydelig Overdrivelse. Jeg kender ogsaa Ønskerne inden for den danske Handelsstand, og jeg tror, der er meget store Kredse, som aldeles ikke dele de ordførende Organisationers Opfattelse. Jeg tror, Lovgivningsmagten gør vel i angaaende den foreliggende Sag at følge Venstres Eksempel, og være meget varsom med Hensyn til Oprettelsen af ny Embeder, ganske særlig, naar disses Nytte er meget tvivlsom. Jeg tror, det er en Anskuelse, som hersker ikke alene inden for Flertallet her i denne Sal, men ogsaa uden for Tinget hos Flertallet af Befolkningen.

Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Hammerich) udtalte, at Landbruget havde staaet sig ved at faa sit eget Ministerium, men det forekommer mig, at man ikke med Rette kan sammenligne Landbrugets Organisationer og Interesser med Handelens Organisationer og Interesser. Der er meget stor Forskel i